

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja 1., 10. in 20. dné vsaciga mesca na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., v tiskarnici sprejemana na leto 2 gld. 60 kr. in na pol leta 1 gld. 30 kr., ako uni dnevi zadenejo v nedeljo ali praznik. izide Danica dan poprej.

Tečaj XVI.

V Ljubljani 20. maliga travna 1863.

List 12.

Marii Materi milosti in dobrote.

Ko spomlad se je vernila,
Slavček zvergoleti jel.
Se mi misel je zbudila,
Da Marii bi v čast zapel.
O zakaj bi ne prepeval,
Saj sercé za njo gori,
In časti ne razodeval
Tak dobrotni Materi?

Solnce zemljo je ogrelo,
Ze na novo vse živi;
Oh, da b' tudi serca vnelo
Do Marije vsih ljudi,
Da goreče bi ljubili
Mater predobrotljivo,
Ter v ljubezni Jo častili
In služili Nji zvesto.

Blíža majnik se cveteči, *)
Mesec njenih milostí,
Ki zamore jih doseči,
Kdor preserčno Jo časti.
Zbudi toraj se človeški
Evin zapušeni rod.
Poj visoko čast nebeški
Mater' mili vsih dobrot!

Ker spomlad se je vernila,
Slavček zvergoleti jel,
Bom, dobrotna Mati mila!
Tebi v čast in slavo pel:
Bod' pozdravljena Kraljica
Majnika cvetečiga,
Predobrotna pomočnica
Si rodú človeškiga!

Fr. Silvester.

Mladenčev darček.

Šmarnična.

Kaj hočem letas darovati,
Marija Tebi, mila Mati!
Za Šmarnice kaj bi daril.
Da bolj bi Tebe počastil.

Sim sklenil serčno Te ljubiti,
Ti z vencam serce tud' dariti,
Marija sprejmi darček moj.
Te prosim, večno naj bo Tvoj!

Cvetličic hočem si nabrati,
Po polju, vertih preiskati;
Z nar lepsih, ki jih bom dobil,
Bom Tebi Mati venček vil.

Le Ti, Marija čista Dvica!
Si z Jezusam mi tovaršica;
Naj svet' mi, kar le hoče, práv,
Ljubiti Te ne bom nehal.

Zatoraj upam, serčno-mila
Marija, da me boš zvolila;
Ker tu sim venci Ti daril.
Bom s Tabo tam se veselil!

Fr. Silvester.

*) ali: Prišel majnik je cveteči.

Lažnjivi preroki.

II.

(Dalje.)

Dalje pravi sv. Pavel v omenjenim listu do Timoteja od zapeljivcov, de bodo ljudje, ki se bo zdelo, de se krepostnosti derže, pa njeno moč tajé. To je, kateri se bodo hlinili kakor de bi bili dobri in ljudoljubni, kar pa v resnici ne bodo. Enaki bodo podobam (štatvam), ktere se ko človeki vidijo, v resnici pa niso človeki, ker nimajo oživljajočiga duha, dušniga življenja, ali kakor Jezus pravi: Na videz bodo kakor ovce, znotraj pa zgrabljivi volkovi. (Mat. 7, 15.) — Nekteri teh hlincov, pravi sv. apostelj, bodo in so že tudi, kateri se v hiše vrivajo in ženičice, baburce lové, ktere so z grehi obložene, in od mnogoterih željá gnane, ktere se vseskoz učé, in vendar k spoznanju resnice ne pridejo. To je, nekteri motivci in lažniki svojim zmotam s tem pot nakopavajo, de se v hiše in družine vrinejo, kjer se sprijaznijo, soznarijo, podomačijo z grehi obloženimi, zapeljanimi in zapeljivimi (Pripr. 7, 10—27, 1, Tim. 3, 15.) in od mnogoterih strast in željá gnanimi ženskami in baburicami, ktere od ene strani zavoljo svojih grehov tolažbe in vpokojenja íšejo, od druge strani pa vendar po svojih nagnjenjih in željah živeti hočejo, ali od ene strani se kažejo uka in resnice željne, od druge strani jim pa resnica ne dopade, zato ker jim ne pusti po njih željah živeti, ter hočejo zmiraj kaj družiga in noviga. In tu jim pridejo lažnjivi preroki kakor nalaš, kateri jih od ene strani zavoljo njih grehov vpokojujejo, od druge strani jim pa po njih željah in po njih poljubu živeti pusté učivši, de, kar truplo stori, duši mar ni, jim úsesa zgačejo. (Tim. 4, 3.)

Zgodovina pričuje, de krivoverski očaki so imeli veči del svoje od mnogoterih željá gnane mojce, ktere so jim služile in njih zmote zasevati in razširjati pomagale, na pr., Simon čarnik ali vražar je svoje krivoverstvo s pomočjo vlačugarske Helene izlegel in dovodil. — Nikolaj Antijohijski je imel trume od mnogoterih željá gnanih babur okrog sebe. — Arij je bil nar pred sestro cesarja in potlej se le svet s svojimi zmotami vnoril. — Luter Martinova iz samostana skočivši božjoroparska Katerca Bora, saintsimoniške in metodiške, rongreanske in druge tajčkatoljske babice so vse preznana reč in ni treba besedice čerhniti.

Ko s. Pavel lažnjive preroke znamva, tolaži in zagotavlja Timoteja, de vse početja in zmote zapeljivcov in krivovercov niso v stanu resnice uničiti; pravi nam-

reč: „Kakor sta se Janez in Mambrez vstavljala Mojzesu (2. Mojz. 7, 11), tako se tudi ti (lažnjivi učenci) ustavljajo resnici, ljudje popačeniga serca, zaveržljive vere (njih vera in življenje ni nič vredno). Ali dalje se ne bodo mogli razširjati, zakaj njih nespamet bo vsim očitna, kakor je tudi unih bila (Janeza in Mambreza 2. Mojz. 8, 18—19, ko je njuna nezmožnost in Božji perst znan postal). In res, prej ali poznej pride nespamet lažnjika na dan, in ljudje se je sramujejo, kakor vidimo zdaj tako pogosto nad zmotenimi po Angleškem, Nemškem, tajčkatoliki na Dunaji, pri naših bratih starovercih ali grekih na Turškem, ki se svoje in svojih krivih učencikov sramujejo, kesajo in se spet nazaj prosijo v rimsko-katoliško Cerkev, ktero so od mnogoterih želja gnani nespametneži bili zapustili, zakaj vsak lažnjivi učenik in vsaka zmota, vsak hudobnež in vsaka hudobija ima enkrat svoj konec in pogin: resnica pa vedno ostane, ker je večna in nespremenljiva, kakor Bog.

Sv. Peter v 2. listu in 2. poglavju) tudi lažnjive preroke živo popisuje, in jim nar hujsi kazni napoveduje. Primerimo to poglavje sedanjim časam, in brez očal vidimo, de so dandanašnji lažniki v njim pooblično zadeti.

J. Kl.

Pristavek. Ta odstavek sv. pisma je tako imeniten, de upamo častitim bravcam dobro vstreči, ako ga damo tukaj natisniti, — nekaj tudi zato, de bodo vidili Slovenci, kako je razlagano novo natisnjeno sv. pismo.

Vred.

II. Poglavje.

Obség.

Bili so pa tudi lažnjivi preroki, kakor so bili tudi med vami krivi učenci. Oni jih bojo veliko v nesrečo pahnili, sami pa bojo strašno poginili; zakaj Bog že od nekđaj greh kaznuje in ko pravičniga iz skušnjave otme, bo krivcenik sodnjimu dnevu prihranjen, zlasti nečistniki, zaniccevavi svoje gosposke, preklinjavci vsiga svetiga. Tem odpadlim od vere ste le sladnost in samopridnost v mislih, kakor nekđaj Balaamu; oni veliko obetajo, pa nič ne dajo, in se s svojo povernitvijo v hudobijo le prav nesrečne storé; ker s tem kažejo svoje pozivinjeno, v sladnosti tega sveta popolnoma pogreznjeno serce.

1. So bili pa tudi lažnjivi preroki med ljudstvom, ¹⁾ kakor bodo tudi med vami lažnjivi učenci, kateri bodo krive nauke pogubljenja vpeljevali, in bodo Gospoda, kateri jih je odkupil, zatajali, ²⁾ in si bodo naglo pogubljenje navlekli.

2. In veliko jih bo posnemalo njih nečistosti, ³⁾ po kterih se bo pot resnice preklinjal, ⁴⁾

3. in iz lakomnosti vas bodo z lažnjivimi besedami goljufali; kterim že zdavno namenjeno obsojenje se ne odlašá, in kterih pogubljenje ne dremlje.

4. Zakaj Bog tudi angeljem, ki so grešili, ni zanesel, ⁵⁾ temuč jih je s peklenškimi vervmi v brezen ⁶⁾ potegnili, in jih v terpljenje izdal, de se sodbi prihranijo; ⁷⁾ Juda 6.

1. Gl. 2. Kralj. 22, 6. Eceh. 13, 2: 22, 25, 28.

2. s popačenim naukam in hudobnim življenjem.

3. Veliko se jih bo ravnalo po njih krivih naukih in po njih nečistim življenji.

4. Po svojim odpadu od vere bojo pravi nauk in pobožno življenje ko krivo in napčno preklinjali.

5. sperviga svetim, potem pa po napuhu padlim angeljem; zakaj napuh je začetek vsiga hudiga. (Sir. 10, 15.)

6. z večnimi verigami, s kterimi jih veže pekcl, in jih vekomej zvezane ima, tedaj z večnimi verigami ali vervmi. Gl. Jud. 6. V greškim: „s verigami teme,“ t. j., nesreče.

7. Hudiči bojo vesoljni sodbi prihranjeni, ker se jim zadolženje z zapeljevanjem ljudi še neprenehama naraša, in tudi zavoljo tega morajo oni sojeni biti.

5. tudi prvemu svetu ⁸⁾ ni zanesel, temuč je osmiga, ⁹⁾ Noeta, oznanovavca pravice, ohranil, ko je potop čez svet krivčnikov poslal; 1. Mojz. 7, 1.

6. in je mesta Sodomljanov in Gomorcov do pepela požgal, in v razdjanje obsodil; in je postavil zgled tistim, ki bodo v prihodnje hudobno delali; 1. Mojz. 19, 25.

7. in pravičniga Lota, stiskaniga od krivice hudobnikov, in od (njih) nečistiga življenja, je otel;

8. zakaj v pogledu in poslušanju je bil pravičen, desi je prebival pri njih, kateri so od dneva do dneva (njegovu) pravično dušo s hudobnimi deli žalili. ¹⁰⁾

9. Gospod vé pobožne iz skušnjave rešiti; ¹¹⁾ hudobne pa v dan sodbe terpljenju prihraniti;

10. seobno pa tiste, kateri živé po mesu v poželenji nečistosti, ¹²⁾ in gospostvo zaničujejo, so prederzni in sebi dopadljivi, in se ne bojé krivih naukov vpeljevati, in preklinjati: ¹³⁾

11. ker vender angelji, močnejši in mogočniji, ne izrekó zoper sé preklinjavške sodbe. ¹⁴⁾

12. Ti pa, ¹⁵⁾ kakor nespametna živina, ki je vstvarjena za lov in klanje, preklinjajo, kar ne razumejo; ¹⁶⁾ v svoji spačenosti bodo poginili,

13. ter prejeli plačilo krivice, ker za blagost imajo veakdanjo sladnost; so nagnusni in omadežani, sladnosti do verha siti, in v svojih poedinah razujzdani med vami;

14. oči imajo polne prešeštva, ¹⁷⁾ in neprenehljiviga greha; vabijo k sebi nestanovitne duše, imajo za lakomnost vajeno serce, in so otroci prekletstva;

15. zapustili so pravi pot in zašli, in hodijo po potu Balaama, sina Bozorjeviga, kateri je plačilo krivice ljubil; 1. Mojz. 22. Jud. 11.

16. prejel je pa svarjenje zavoljo svoje nespameti; ¹⁸⁾ podjarmena mutasta živina je s človeškim glasam govorila in ustavila neumnost prerokovo. ¹⁹⁾

17. Ti so studenci brez vode, in megle od viharjev sem ter tje gonjene, kterih grozna tema čaka. ²⁰⁾

18. Prevzetno namreč nečimerne besede govore in za-

8. ob času vesoljniga potopa.

9. Noe je bil osmi, ker je bil Bog razan njega otel tudi njegovo ženo in njegove tri sinove z njih ženami.

10. V greškim: „ker je on, pravični, med njimi prebival, je bila njegova pravična duša dan na dan mučena (martrana) s njihovimi hudobnimi deli, ki jih je mogla gledati in poslušati.“

11. ker z njegovo gnado delajo.

12. kateri mesenim sladnostim strežejo.

13. ki ljudi podpihujejo zoper deželsko in cerkveno oblast, ki gosposko preklinjajo in uče, de ji ni treba pokorsine skazovati. V greškim: „in se ne bojé veličastev preklinjati. Ne bojé se ne viši gosposke ne angeljev preklinjati.“

14. ko vender angelji, namreč dobri angelji, ki so vender mogočnejši ko uni odpadli, krivi učenci, ne izrečejo preklinjavške sodbe nad angelji, ki so padli. Glej Juda v. 9. Ako angelji še hudičev ne preklinjajo, koliko kazni so tedaj uni odpadli, krivi učenci vredni, ki gosposke preklinjajo. — V greškim: „ker vender angelji . . . ne izrekó zoper nje“ i. t. d., to je, zoper gosposke, čeravno svojih dolžnost ne spolnujejo. Sveti Peter méri s temi besedami na tiste svete angelje, ki so varhi dežel in narodov (Gl. Dan. 10.). Sami angelji varhi ne preklinjajo gosposk sebi izroženih dežel pred Gospodam, de bi jim ne bilo treba pokorsine skazovati, akoravno ne spolnujejo svojih dolžnost.

15. ti nepokorni in poželjivi ljudje, krivi učenci in njih tovariši.

16. ker jim mesne sladnosti boljši spoznanje zaderjujejo.

17. imajo poželjive in nečiste oči.

18. V greškim: „zavoljo svojiga pretolmenja.“

19. Balaam se je dal z darimi moabskiga kralja Balaaka preslepiti, de je Izraelce k nečistovanju in malikovanju zapeljeval. Gl. 4. Mojz. 22, 25. razl. 2: 24, 14: 31, 16. Gl. ondi zastran govoreče oslice.

20. Krivi učenci so grozno goljufni, ker veliko obetajo: resnico, modrost, tolažbo, upokojenje, pa celo nič tega ne dajo, enaki so vodnjaku brez vode, kateri žejniga popotnika k sebi vabi, ter mu vode obeta, pa mu je nima dati (Perm. 2. Tim. 3, 5.). Oni so nestanovitni v svojim nauku, vedno ga spreminjajo, po vetru se obračajo, in si zdaj to, zdaj uno podobo dajejo, enako meglam, ki jih veter sem ter tje goni, njim je perhranjeno večno pogubljenje v peklu (Massl). Gl. Tob. 4. razl. 3.

peljujejo v meseno poželenje nečistosti take, kateri so se malo poprej ločili od tistih, kateri v zmoti živé.

19. Prostost jim obetajo, ko so vendar sami sužnji spridenja; zakaj od kogar je kdo premagan, tistiga je tudi suženj.²¹⁾

20. Ako se namreč tisti, ki so bili ubežali posvetnim nagnusnostim po spoznanji našiga Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa, spet vanje zapletejo in so premagani: je njih poslednja hujsi ko perva. Mat. 12. 45. Hebr. 10, 26. i. d.

21. Zakaj²²⁾ bolji bi bilo zanje, pota pravice ne spoznati, kakor po spoznanji spet odstopiti od svete zapovedi, ktera jim je bila izročena.

22. Zgodi se jim namreč po resničnim pregovoru: Pes se verne k temu, kar je izkozlal, in skopana svinja se (spet) po luži valja.²³⁾

Govor *)

o slovesni tridnevni 23 japonskih ss. spričevavcov v frančiškanski cerkvi v Ljubljani 4. sveč. popoldne ob 4 l. 1863.

Kdo pojde na Gospodovo goro? ali kdo bo stal na njegovim svetim kraji? Kdor je nedolžnih rok in čistiga serca, kdor ne obrača svoje duše v nečimerno.
Ps. 3, 3. 4.

Delec tam na Jutru, ob kraji Azije — zibelke človeškiga naroda — v velikim morji, vstric silniga kitajskiga cesarstva, je podolgasto otočje s 4 velikimi in veliko manjšimi otoki, v prostoru in prebivavstvu ne dosti manjši, kakor vse naše cesarstvo; pravijo namreč, de ima do 10.000 □ milj in kacih 30 milijonov prebivavcov. Med belimi snežniki in ognjometnimi gorami je lepo rodovitna in se dokaj pridno obdelovana ravna zemlja; toliko slabši pa se godi duhovnemu polju, kteriga nekaki buddaizem in druge plemena nejeverstva tlačijo, in če tudi kak žark resnice in zveličanja prisije v nesrečno deželo, ga hitro išejo sovražniki zatreti. Ta dežela je cesarstvo, in imenuje se Japouija ali Japan, njeni prebivavci torej Japonci. Eden imenovanih otokov na južni strani je Kiusiu, in njegovo veliko mesto Nangasaki s 70.000 prebivavci, tedaj nad trikrat toliko, kakor v Ljubljani.

Ali vse to, kar sim ob kratkim pred vami razgernil, nam ni toliko mar, kolikor neki homec ali gorica blizo Nangasaki, ki se kliče Sveta gora, ali gora spričevavcov, to je, mučencov ali marternikov, ker skoz pol stoletja je ondi na potoke tekla keršanska kri, in tudi triindvajseteri svetniki, ktere te dni povečujemo, so bili ondi križani. To je tedaj pač zares in po pravici Sveta gora, gora Gospodova; in ker Duh božji v psalmih vpraša: „Kdo pojde na Gospodovo goro? ali kdo bo stal na njegovim svetim kraji?“ vas danes tudi jest zavernem na to sveto goro in na ta kraj Gospodov, od kodar je ravna pot na drugo, imenitniši sveto goro: v nebeški Sion. Rečem torej: Kopernenja, hrepenenja po sveti gori, po nebeškim Sionu — tega se učimo iz zgledov 23 keršanskih junakov,

21. Oni obetajo prostost in zveličanje, ko so sami in njih nasledovci sužnji greha, in večinimu pogubljenju zapadejo; zakaj oni se dajo premagati svojim sladnostim in so tedaj njih sužnji; njih prostost je razujdanost, ktera je vselej sklenjena z naj zaničljivi sužnostjo. Gl. Jan. 8, 34. Rim. 6. 16. 20.

22. se povrača na „sužnji spridenja.“ Oni padejo v večno pogubljenje: „zakaj“ i. t. d.

23. Tako se povernejo tisti, kateri se zopet vdao grehu, v nekdanjo nečistost, in nič jim ne pomaga, de so bili nekaj časa njé oprosteni. velikoveč kažejo s tem svoje popolnoma nepopolnjljivo, v nečistost utopljeno serce. Glej Prip. 26, 11.

*) Zdaj ko so nekaj že minule, nekaj se še obhajajo prelepe slovesnosti 23 japonskih svetnikov, bi utegnil na pravim mestu biti govor, ki pojasnuje poglavitniši zgodovino imenovanih svetnikov in je obrnjen tudi na djansko rabo sedanjih časov.

japonskih mučencov, katerih podoba na altarji vidite, učimo se tega od njih in družih katoliških junakov uniga kraja in tistih časov.

Leta 1542 po Krist. so Portugalci, kupčevaje po Jutru, pervikrat prišli v japonsko deželo in med njene prebivavce. Kmali pa so dospeli za njimi drugi tergovci z boljšim blagam, katoliški misijonarji, ki so iskali ondotne nevedne narode z lučjo keršanstva razsvetliti. To pa jim je bilo tolikanj ložej, ker ondotno ljudstvo je blage narave in ima čutilo za resnico, samo de bi ne bilo nejeverstvo tako globoko vkoreninjeno. Ljudstvo, sim rekel, ima čutilo za resnico, zlasti čutilo za pravico; Japonci namreč hudodelnike silo oistro strahujejo, celo za nar manjši tatvino jih neusmiljeno križajo, žive žgó, v vrelih olji kuhajo, ob glavo devljejo, obesajo, parajo. Tako delajo, ker nimajo tiste vere, ki je vera usmiljenja in ljubezni in tudi z grešniki in nar večimi hudodelniki sočutje ima, svojim sodnikom veleva usmiljeno delati, zagrešenim in hudodelnim pa zaceli v sakramentu miru in sprave dušne rane, de potlej zamorejo toliko ložej prenašati posvetne kazni, ktere jim deželske postave naložijo. Ko so dobrovoljni neverniki tako usmiljeno vero spoznavali, ni čuda, de so jo tudi radi sprejemali, in v kratkim je bilo tavzente kristijanov; zlasti je nekoliko let pozneje (1549) včiki indijanski apostelj, sv. Frančišk K-averjan, po Japonskim oznanoval veselo oznanilo večniga zveličanja. — Začelo se je pa kmali tudi pregnanje, ktero je v ti nesrečni deželi, ki ima zraven malikovavske gujusobe toliko lepih, za sv. vero zrelih serc, neprenehama terpelo, de je poslednjič po nezmernim trinostvu in po dopušenji skrivnih sklepov Božjih že tako lepo cveteče keršanstvo bilo do čistiga zaterto. Dobriga pol stoletja po prvem začetku, t. j., takrat ko so bili križani 23teri ss. spričevavci, katerih zmago te dni obhajamo, je vladal ondi zasllepjen in prekanjen trinog, cesar Tajko-Sama. Njegovo sovraštvo do keršanstva je izviralo nekaj od tod, ker o neki priliki v bližnji deželi Arimi, kjer so bili čisti in pošteni kristjanje, gerdun ni mogel streči svojimu telesu po njegovim mesenim poželenji, nekaj pa tudi iz družih vzrokov. Sej tudi dandanašnji posvetni in poželjivi ljudje vero nar bolj zato sovražijo, ker ona berzdá človeške nagnjenja, de bi ne živel človek „kakor mezeg, ki uma nima.“ Taki ljudje, desiravno dostikrat učeni, so vendar prekratkovidni Tajko-Samati, de bi spoznali, de vera človeku le v njegovo lastno brezno brani, in ako mu ona danes kaj odreče, mu jutri sto- in stotero in vse boljši nadomesti.

Tajko-Sama v svoji razdraženosti ukaže popisati vse prebivavce tiste dežele, ki so hodili v keršanske cerkve; bilo pa je že toliko kristjanov, de so se deržavni služabniki bali, de se bo prebivavstvo zaterlo, ako vse v smert izdajo. Kaj je tedaj storiti? De bi se te zaderge ognili, odmenijo v popis in smert le samo tuje misijonarje in pa tiste domačine, ki so bili z njimi v nar tesnejši zvezi. Kadar so jeli beriči in trinogi služabnikov Božjih za smert iskati, takrat naj bi bili naši mlačni kristjanje vidili, kaj je gorečnost za Boga, za sv. vero, za terpljenje in smert zavoljo Jezusa in pa zavoljo dosege svete gore, nebeškiga Siona. Novi verniki slišijo, de jim hočejo vzeti in križati njih tako priserčno ljubljene duhovne očete, in kar v eni sapi skupaj germé, se sami za kristjane izdajajo in želé s svojimi pastirji vred smert terpeti. Tako visoko so cenili svitli venec, častitljivo krono, ktera čaka tiste, ki prelijejo svojo kri za sveto vero. Neki sin cesarskiga hišnika hoče precej vso svojo deržino odpraviti, se preobleče v duhovsko opravo, de bi ga toliko gotovši v smert izdali; tode deržina se brani zapustiti tako dobriga gospodarja, in skorej vsi hočejo rajši z njim umreti. Drug imeniten kristjan pride sam se oglasit za kristjana s svojo ženo in desetletnim sinčkam in še z drugim otročičem v maternim

naročji. Bali so se namreč, de jih bodo zgrešili, ako doma ostanejo, in jim tako odide prelepi venec spričevavstva. Bližnj rodovinec Tajko-Samata cesarja, kterimu je bil cesar tri kraljestva zastoj dal, se je pridružil duhovnam jezuitam, de bi z njimi umerl. (Bili so namreč z oo. frančiškani preganjani tudi jezuiti.) Serčne ženske so se zbirale po tacih hisah, kjer so upale, de jih bodo napred našli. Povsod je bilo srečevati ljudi, ki niso želeli družiga, razun smerti za Kristusa in sv. vero.

Ali vidte, kristjanje, kako ti ljudje želé na Gospodovo goro? O preblaga žeja tih svetih duš po križu in po svetim Sionu! O sveta žeja, ki bo pogašena s studencam žive vode! Posvetne serca so žejne in lačne z greham okaljéniga veselja, bogastva, časti. — druge napihnjene učenosti in kar nečimernost pase: nikoli pa se ne morejo nasititi, in k temu je še ta velika škoda, de jim to ne tekne v srečno večnost, kakor pa unim, ki so želeli križa, ali vsim, ki želé čednosti in čezdalje veči popolnamosti. Njih sveto kopernenje bo namreč z obilno mero utolaženo, in zgodilo se bo, kakor je pisano: „Nasitil se bom, kadar se bo prikazala Tvoja čast“ (Ps. 16, 15); in kakor se bere v skrivnim razodenji: „Ne bodo več ne lačni ne žejni, tudi jih ne bo peklo ne sonce, ne kaka vročina, ker Jagnje, ki je sredi sedeža, jih bo vodilo, in jih bo peljalo k studencu žive vode; in Bog bo zbrisal vse solze od njih oči. (Raz. 7, 16; Iz. 49, 10.) — Kje boš takrat, o mlačni kristjan! Ali se boš smel med take družiti ti, ki te je treba k vsaki dobri reči siliti; ki te še zapoved komej spravi k velikonočni spovedi, k sv. maši ob nedeljah in praznikih, — pa kdo ve, ce še to spolnuješ, in kako? —

Povedal sim vam nekatere zglede, kako z živo vero so uni srečni na Japonskim hrepneli po smerti za svojiga ljubljeniga Zvelicarja, in s tem po svetim nebeškim Sionu. Pogledjmo pa nadalje, kako ni le pri kopernenji ostalo, temuc so se v resnici darovali za Kristusa.

Perva krona je cakala ob tem času dve mladi sužnji, in ena nju dveh je prav za ohranjenje čistosti svoje življenja dala; gospodarja sta lastni sluzabnici z lastno roko neusmiljeno usmrtila. Devištvu namreč gre prvi venec; sej ga mu vsi iz serca privošimo. — Prišli so pa na versto tudi kersanski vojsaki, kterih zmaga se te dni obhaja. Bili so namreč v začetku ti-le: 6 frančiškanov, in med njimi 3 duhovni oetje ali patri, (2 jezuita), in 12 vernikov svetniga stanu. Vodja vsih je bil frančiškan častiti oče Peter Janez Kerstnik, mašnik, 50letin gospod, veliki apostelj na Japonskim, ki je v svetosti in učenosti vse druge presegal, pa tudi naj glasovitniši čudeže delal. Kadar so jih pozneje hotli odgnati, eniga zmed unih, ki so bili svetniga stanu, Matija, ni bilo ravno pričujočiga. Poveljnik na glas klice, kje de je Matija, ker imel ga je zapisaniga, — in rokodelec v sosedstvu se oglasi: „Tukaj sim, — ce tudi ne ravno Matija, kteriga išete; vender pa sim tudi tega imena in kristjan, kakor le-uni.“ — Po nekim ugovarjanji reče poveljnik: „To je meni ena reč, de le število imam,“ in ga vzame z drugimi; ta pa samiga veselja ne vé, kaj početi, de ga je po zgludu njegoviga pomočnika ali patrona dosla sreca, ter je enajsterim prišet. K tem so bili privzeti mladenčki Tomaž, Tonček in Ludovik, ki so pri oo. frančiškanih k maši stregli, in te nedolžne mlade rožice so bile naslednjic živa lepota med 23, ki so bili peljani na morise. Ludovik, nar mlajši, med 10—11. letam, v začetku ni bil v kervavim zapisniku, in hotli so ga proč poslati: detek pa se je jel tako miho jokati in prositi, de se je res tudi on med-nje sprosil. Njih terpljenje se je s tem pričelo, de so v mestu Miaku očitno na tergu vsakimu kos leviga ušesa odrezali. Mladi Tomažek se je kaj seréniga precej tukaj skazal, ko je jel v prvo kri prelivati. „Le odrezi,“ je rekel rabeljnu, „ako hočeš, še drugo uho; zakaj o veseljni sodbi bodo toliko lepši in svitlejši telesni udje, ki mi jih zdaj tergaš, kolikor hujši me zdaj terpin-

čiš.“ — K terpljenju jim je nevernska neusmiljenost pridjala zasramovanje. De bi namreč ljudi ostrasil kersanstva, je ukazal Tajko-Sama svetnike vlačiti več tednov od mesta do mesta, in povsod se je mogla njih obsodba razglasovati. Ali nevernska zvičajnost se je bila hudo ukanila; doseglo se je namreč s to očitnostjo ravno nasprotno tega, kar so neverniki želeli. Ljudstvo je tako silno skupaj vrelo, de jih je bilo po potih, drevesih in strehah vse polno; misijonarji duhovni pa so jih s serčnimi in navdušenimi besedami učili sv. vero, tako de so kristjane le še bolj v veri vterdovali, in celo nekaj nejevernikov so bili na ti poti spreobnili. Dva priprosta kmečka človeka, Peter Kosaki in France Idanto, ki sta svetim spričevavcam po poti večkrat živeža donasala, sta bila zvezana in njim pridjana. Vsa ta množica je bila prignana po dolgim tiranji sem ter tje nazadnje do mesta Nangasaki, kjer so jih sprejeli oo. jezuiti; imeli so namreč ondi svoj samostan. Bili so zdaj že prav blizo svojiga odmena in konca; torej so se tukaj vsi med seboj spovedali, in kar jih še ni bilo poprej sprejetih, so vse sprejeli v 3. red sv. Frančiška. Bilo je pa zdaj vsih skupaj za smert odmenjenih: 6 frančiškanov iz 1. reda sv. Frančiška in 17 tretjorednikov, tedaj vsih iz reda sv. Frančiška 23; zraven teh pa tudi 3 jezuiti: vsih skupaj 26. (Dal. nasl.)

iz deželnih zborov.

V spodnje - avstrijskem deželnem zboru je bil predložen nasvet — od ktere strani, že vemo — naj se natančno izvê, kako se ravna z zapertimi v delavnici v „Neudorf-u.“ C. k. vlada je izročila namreč 9. grudnia 1853 jetnišnico v Neudorfu gospêd dobrega pastirja (Frauen vom guten Hirten) in z ministerskim razpisom l. 1855 je bilo določeno, da naj se tudi ženske osebe iz dunajske delavnišnice tje preselijo.

Dunajski veliki škof in kardinal poprimejo besedo in pri neki meri takole govoré: Kedar hoče človek kaksno reč vravnati, poznati mora bistvo reči, ktero hoče verdevati, in pripomočke, kterih se tista poslužuje v dosego svojega namena; potem naj presojuje, ali je reč namenu ugodna, ali ne? Treba je pa tudi reč iz skušnje poznati, ker teorija utegne biti jalova. Naj pa že obermemo reč, kakor hočemo, v vsakem obziru je opravičeno, da se bolnišnice in strahovavnice duhovnim redovom v oskerbljenje izročujejo. Duhovni redovi živijo za višji namen, kakor le zavoljo samopridja; zložnega življenja in postopanja tamkej ne poznajo; pa tudi tisti čas, ki ga obračajo v premišljevanje večnih resnic, ni zgubljen ni zapravljen čas. Zatajevanje samega sebe in ljubezen se ne dá kupiti, tudi ne po modrih naredbah nadomestovati, in red, kteri je posvečen telesnim delom usmiljenja, dosegel bo vse kaj višjega in boljšega, kakor se dá doseči z ljudmi, ki so zato plačani.

Kaj takšnega pa ni le samo mogoče, ampak se je v resnici tako zgodilo. Da se ne oziramo preveč nazaj, ostanimo rajši pri 19. stoletji in pogledjmo na Francijo. Ob času prekucije odpravili so bili tamkej vse duhovne redove; komej pa so začeli deržavo v red devati, poklicali so zopet tiste duhovne družbe, ki se ukvarjajo s telesnimi deli usmiljenja do bližnjega. In odsihmal je Francija tolikrat svojo vlado spremenila, terdovratno so skušali ljudstvo našuntati v sovraštvo do katoliške Cerkve; množile so se pa vender društva, in deržava jih je za svoje naprave čedalje raji vdninjevala. Zakaj so neki tako ravnali? Le zato, ker so se bili prepričali, da je tako naj bolje preskerbljeno za bolnike. Tisti, kterim je ta reč kaj osebno škodvala, niso bili preveč zadovoljni s tem, in deržavnih vladavcov, kterim bi bilo enako našim liberalcem merzelo nad redovniško obleko, se je javalne tamkej manjkalo. Ali ozir na namen je pretehtal vse to. Kedar so tedaj jemali gospê dobrega Pastirja in druge duhovske družbe za bolnišnice in strahovavnice, so pokazale skušnje v sedanjosti in preteklosti, da je te

koristno, in naj ljudje govore, kar jim je drago, cesarska vlada si je svesta, da je izpolnila delo ljudomile previdnosti. Brez dvombe spozná tudi slavni zbor, kako tehtne so te dogodbe, brez dvombe tudi poterjuje dobrotne namene, zavoljo katerih so se vpeljale te društva. Prašati bi se le utegnili, ali ktero tih društev ne opravlja svojih dolžnost, ali če ne poterjuje upanja, ktero se je vanj stavilo. Ako se je po pravici kaj takega bati, naj se ta reč preiskuje in sicer po pravem načinu in iz tega namena, kateri ima tukej edino veljati za pravilo.

Kar pa tiče gospe dobrega Pastirja, so pokazale večkrat preiskave, da svojo težavno dolžnost umno in z neutrudljivo pridnostjo izpolnjujejo. Vendar pa se zavoljo tega ni treba bati, pa tud ne obžalovati, ako se izkazi zastran zapertih v Neudorfu predložé, in tudi nimam nič zoper takšen nasvet.

V deželnem zboru v Tirolih so se potekali krepko za versko edinost, in ko je to v zboru obveljalo, so obhajali to zmago praznično po vsi deželi, kresove zažigali, in Boga hvalili. —k.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Sliši se, da tistih 46.000 gold., ki jih je ranjki profesor Metelko zapustil za ljubljanske sirote, je že izplačanih in zadevna oblast jih ima v svojih rokah. O ti priliki naj smemo razodeti misel, da naj bi se denar brez pomude v to obračal, za kar je, in naj bi se res in tečno ter izdatno pomagalo takim, ki so pomoči potrebni. Neka prav škodljiva vraža je: le nakladati, pa spet nakladati denar, in za prihodnje rodove skerbeti, sedanje pa v blatu pustiti. Ta vraža se v veliko okolišinah razodeva. Prihodnji reveži naj bodo prihodnjim dobrotnikom priporočeni, za sedanje pa naj se sadaj skerbi s tem, kar nam Bog daje. Sej tudi molimo: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh.“ — S cerkvenim denarom je dostikrat ravno taka. . .

Iz Ljubljane. Danes bomo omenili dvojne slovenske bukve, ki posebno globoko segajo v duhovno oliko slovenskiga ljudstva in so torej vredne, de se posebno razširjajo.

Ravnokar je prišlo na svitlo:

Vedno češenje svetiga Rešnjiga Telesa in lepšanja revnih cerkvá.

Premišljevanja in molitve, posebno za ude te bratovšine. Spisal v Francoskim O. J. K. Boone, iz Jezusoviga reda. Poslovenil Janez Bonač, duhoven ljubljanske škofije. Z dovoljenjem v. č. ljubljanskiga škofijstva. V osmériki 561 strani na lepim papirji in z velikim natisam natisnil R. Milic. — Te bukve obsegajo v 24 poglavjih in veliko podrazdelkih v dostojni obširnosti natanko, jasno in stalno razlagano tvarino od presv. R. Telesa, zadevne bratovšine itd. do str. 458, v pristikvu so pa navadne molitve. Pervo poglavje razlaga v 11 razdelkih pravo, resnično pričujočnost Jezusa Kristusa v zakramentu sv. R. Telesa ter poterjuje to resnico sv. vere s podobami in prerokovanji stare zaveze, z obljubo in spolnitvijo Jezusa Kristusa, z naukam cerkvenih očetov in zborov, s čudeži, s pričevanjem prvih krivovercov, življenjem vernikov, spričevanjem nasprotnikov te resnice. Nadalnje poglavja obravnavajo imenitno češenje sv. R. Telesa; njegovo dolžnost; spoštovanje te visoke skrivnosti in Božjih hiš; nečast, ki se obojnemu godi; praznik in procesije sv. R. Telesa; začetek in vravnavo te družbe in bratovšine in molitev 40 ur; sveto Popotnico za bolnike itd.; obširen nauk od daritve sv. maše, sv. Obhajila sploh in pogostniga obhajila, duhovniga obhajila in obiskovanja sv. R. Tel.; — terpljenje Jezusovo v zvezi s sv. R. Tel. in blagoslov ž njim; pobožnost do presladkiga serca Jezusoviga; češenje Marije Device; nauk od zadostovanja in pogostnih spoved, ki se iz pobožnosti opravljajo itd.

De je delo izverstno, sta nam priči izvorni spisavec in

pa naš znani gospod prestavljavec; torej je vsaka beseda zastran tega odveč. Želeli bi te bukve v roke med drugim tudi dobrovoljnim slabovercam, de bi se vterdili v tem, cesar jim primanjkuje, — pa tudi nemarnim kristjanam, ki hodijo v hišo božjo z malo spoštovanjem. Akoravno je sv. R. Telo v češenje vernim izpostavljeno, jih vender to nič ne zdrami; hodijo moško po cerkvi sem ter tje; razkazujejo napuhnjeno imenitnost v obleki in nečimerno napravo, ki je večkrat — e de bi res ne bilo! — pohujšljiva; obnašajo se prav nemarno, se naslanjajo v svoji lenobi kamor koli bodi; presojujejo nečimernost zdaj tega, zdaj uniga, in skrunijo sveti kraj z mislimi, s pogledi in vsim obnašanjem. (Gl. str. 44 in 45. v teh bukvah.) — Te kukve so kakor pridavek ali pirhi k razstavi prelepih, dragih, izverstno in v cerkvenim duhu izdelanih cerkvenih reči in oprav, ki so se te dni v razstavi vidile; — škoda, de niso bile tudi te nove bukve zraven kje v ogled postavljene; marsikdo tako obilniga števila gledavcov bi bil precej k Ničmanu po nje sel, ko bi jih bil tamkej vidil z obilnim mičnim obsegom in prelepo podobo sv. Rešnjiga Telesa na čelu. — Naznanilo o razstavi bo Danica prihodnjič dala, za zdaj samo toliko opomnimo, de je družba s skorej neštevilnimi in tako zalo izdelanimi opravami mende tudi sama sebe prekosila v svojim pričakovanji. Zraven umetno izdelane altarne podobe sv. Ane od Künel-na sta bila dva prezala pluvijala, veliko mašnih plajšev in njih več prekrasno delo, velov, alb itd. itd. Gospé, gospodičine, žene, bogate, sirote, staro, mlado . . . vse se je vdeleževalo tega dela, vse je hitelo svojo gorečnost skazovati za čast presv. Rešnjiga Telesa, ker skorej vse silo težavno in umetno delo, kakor smo slišali, je zastoj. Tode drugi pot več od tega. Blagor dobrim sercam in čistim ročicam, ki so se tega dela vdeleževale! Želeti samo je, de bi jih še več bilo, in bi se delo bolj delilo, ker nektere so se skorej čisto darovale temu svetimu namenu.

Druge posebno koristne in globoko v djansko duhovno življenje segajoče bukve so:

Živi Roženkranc.

za vse pravoverne kristjane, zlasti za ude te bratovšine, pred nekimi mesci v novo natisnjen in zlo pomnožen. V veliki 12terki, 428 strani, s prelepo podobo na čelu, v g. Gerberjevi založbi (cena od 80 kr. do 1 gold. 40 kr.) I. del razlaga družbo živiga roženkranca, njegov začetek, moč in vrednost, kako naj se moli, njegovo zagovarjanje, premišljevanje 15 skrivnost itd. II. Pobožne opravila, nauke od odpustkov, dolge spovedi, sv. obhajila, in veliko družiga. III. Pobožne vodila: Stezica v pobožno življenje, domače šmarnice. . . IV. 21 cerkvenih pesem. Ker so pa bukve mnogim že znane, torej naj zavernemo častito občinstvo le samo na nektere reči, ki so zdaj v novo pridjane. V razpisu papeža Inocencija XI. str. 18 je ta malo znana okolišina, de vsi verni, če tudi niso udje roženkranske bratovšine, zamorejo roženkransko nedeljo z znanimi pogodbami zadobiti popoluama odpustke; ravno tako tudi v praznika sv. R. Telesa in cerkveniga patrona (tode poslednja dva praznika le tamkej, kjer so bratovski altariji.) Str. 134 ima iz nekkih rimskih bukev posneti nauk, kako naj se pri sv. maši s pridam sv. roženkranc moli. Na str. 215 je mnogim dušam močno potrebni nauk, kako naj se spoved iz pobožnosti opravlja; enako tudi na 242. strani od pogostniga sv. Obhajila. Čisto nova je na 360. strani obširna stezica v pobožno življenje, in str. 395 domače šmarnice. Malo malo kristjanov ima pravi zapopadek od tvarine, ki jo iz tih bukvic tukaj le posnamemo, namreč:

Križci in svetinje s Papeževim blagoslovam.

Že več ko 300 let je navada, de Papeži v ta namen, de bi verniki bolj v živo verovali, Boga molili, in Mater Božjo častili, manjši svete podobe, križe, križce, svetinje

in roženkrance sami blagoslovljajo ali druge pooblastujejo in z odpustki obdarujejo.

De se pa verni teh odpustkov, ki so z blagoslovljeno stvarjo sklenjeni, vdeležiti morejo, je treba prvič, de tako stvar pri sebi nosijo ali pa vsaj v svojim stanovanju hranijo.

Drugič je treba, de v zadobljenje odpustkov napovedane molitve opravijo, tako de blagoslovljeno stvar pri sebi imajo ali v svojim stanovanju pred njo molijo.

Tretjič, podob na papirju ni blagoslovljati, ker se lahko spridijo; križci in svetinje ne smejo iz cina ali svinca ali iz druge lahko zdrobljive robe biti, železne smejo biti.

Četrtič, zrezljane ali vlite podobe morajo od tacih svetnikov biti, ki jih je cerkev očitno za svetnike spoznala, ali pa ki se vsaj v rimskih bukvah mučencov znajdejo.

Petič, blagoslovljenim križcam itd. dodeljeni odpustki veljajo le tistim, za ktere so reči blagoslovljene, in prvim v last dane. Če kdo tako reč zgubi, je ne more z drugo neblagoslovljeno nadomestiti. Blagoslovljene reči z odpustki se ne smejo posejevati ali v rabo prepustiti s tem namenam druge odpustkov deležne storiti, ker drugači blagoslov in odpustki zginejo.

Šestič, blagoslovljene reči se ne smejo nikakor zamenjevati ali prodajati tudi za svoj kup ne; zatega voljo je treba jih pred dobiti in zase blagosloviti dati. Po smerti zgine blagoslov.

Kdor vsaj enkrat v tednu trojni roženkranc s petnajstimi, ali le en del s petimi skrivnostmi obmoli, kdor duhovske dnevne molitve, ali od Matere Božje, ali za mertve, ali sedem psalmov pokore ali stopnijske psalme opravi, kdor v keršanskim nauku podučuje, kdor jetnike in bolnike v bolnišnicah obiskuje, kdor vbojajme daje, kdor k sv. maši v delavnik gre, in duhovni, ki jo bere, zadobi popolnoma odpustek, ako je resnično pri spovedi skesan in ob zdolaj naznanjenih dnevih sv. Obhajilo prejme, in pobožno za zatrenje krivih vér in razkolništva, za razširjanje katoliške cerkve, za mir in edinost keršanskih vladarjev in za druge potrebe Boga prosi. Taki dnevi so: Božič, sveti 3 kralji, velikanoč, vnebohod, binkosti, rojstvo, oznanjenje, očisevanje in vnebovzetje prečiste Device Marije, sv. Janez kerstnik, vseh 12 aposteljuov, sv. Jožef, ženin Marije Device, in vsi svetniki.

Kdor imenovane dobre dela druge praznike Gospodove in Matere Božje opravlja, dobi tisti dan odpustek 7 let in 7 kvadragen, ob nedeljah in praznikih čez leto 5 let in 5 kvadragen in vsaki drugi dan v letu 100 dni odpustka s tistimi pogoji.

Kdor ob smertni uri svojo dušo pobožno Bogu priporoči, in je pripravljen smert z vdanostjo z Gospodove roke sprejeti, in po resnično skesani spovedi in obhajilu, ali če to več mogoče ni, le skesano presladko ime Jezus v sercu zreče, ako z ustmi več ne more, zadobi popolnoma odpustke.

Kdor ob „Ave Marija“ zvonjenju zjutraj, opoldne in zvečer Angel Gospodov, ali če tega ne more, en Očenaš in česena si Marija moli, ali kadar za duše v vicah zvoni, psalm: „Iz globočine pijem k tebi, o Gospod! itd.“ ali če tega ne zna, Očenaš in česena si Marija obmoli, zadobi, če ni v smertnim grehu, 100 dni odpustka.

Kdor se o petkih Kristusoviga terpljenja in smerti pobožno spomni, in 3 Očenaše in toliko česena si Marij zmoli, dobi 100 dni odpustka.

Kdor pobožno za verne kristjane moli, posebno za umirajoče, in vsaj en očenaš s česena si Marijo opravi, dobi 100 dni odpustka. Vsi leti odpustki se zamorejo tudi dušam v vicah obrniti. *)

Po vsem tim in takim se prelepe bukvice same zadosti

*) Ves ta spis od odpustkov, blagoslovljenih križcov itd. je posnet iz odloke sv. Zbora za odpustke 14. maja 1853 na povelje sadanjiga sv. Očeta Papeža Pija IX.

priporočajo, in ni nam treba dalje govoriti. Priporočuje jih pa tudi vse sploh znano ime spisavca (kakor menimo) v. č. g. Janeza Štritarja, duh. pomočnika pri sv. Jakopu v Ljubljani (akoravno ga na bukvicah ne vidimo podpisaniga). Vred.

Iz Tersta. Godila se je s tukajšnjim mestnim županstvom skoraj prav taka kot z greškim kraljestvom; govorilo se je od mnogih kandidatov za omenjeno službo, pa nekteri niso bili prijetni vladi, drugi pa neki ljudski stranki ne, nar bolj zbrisani so se pa ob kratkem za to neprijetno butaro zahvalili, in tako je le še te dni iz osodne žarice prilezel mestni župan, namreč pravdni dohtar g. Baseggio, in pričakuje se, de bi ga vlada poterdila. Kako bi se utegnil obnašati ta gospod v tej službi, se prav za prav za zdaj kaj gotoviga reči ne more.

Razsajočo tatvino so tu nekoliko, nar več s tem ukrotili, de so se zalezeli in pa sumljivi življi ali v domovje iztirali, ali pozaperli, ali pa k nadničarskimu delu prisilili. Pa še vender pri vsem tem čuda postopačev in nemaničev imamo, zakaj de ne bi taki poštenih vojaških pušk nosili? — Je nam pač čudna uganjka — kajti godi se tu, kakor slavni Rimljan od svoje dōbe toži, rekoč: „Esse pro cive, qui civis non sit.“ Cic. Offic. III.

Iz Notrajskiga. Ker se nam cveteči majnik ali Mariin mesec že približuje, naj ti naznanim, blaga Danica! da bomo tudi v naši fari, letas že četrto leto, Šmarnice imeli. To opravilo ima res v sebi nekaj miliga in sladkiga, ki vsako serce razveseljuje. To obilno priča to, ker hodijo ljudje več kot uro deleč vsaki dan k Šmarnicam, in tudi še iz družih duhovnij, kjer še tega lepiga opravila nimajo. Želeti je pa, da bi se napravilo po vsih duhovnijah, posebno saj po farah in dekanijah, ter bi bil toliko bolj Bog moljen in poveličevan, in pa česena predobrotljiva Mati nebeška, in de se v dušnih in telesnih potrebah več pomoči po Nji sprosi. Njo častiti je pač lahko in sladko, ki je od perviga trenutka do zadnjiga zdihljeja svojiga življenja brez nar manjšiga madeža živela, ter čista kakor beli limbar, ali lepo dišeča šmarnica služila svojimu Bogu; ktera pa zdaj v nebeškim veličanstvu kraljuje pri svojim ljubim Sinu, ko mogočna kraljica nebes in zemlje, ktera ima v roki vse zaklade milosti svojiga Sina, in jih rada deli njim, ki Jo zanje ponižno prosijo. — Se vé, da se tudi tukaj nekteri taki modrijani dobé, kateri menijo, da ta pobožnost je le za kmete. Opomniti pa moram, da to so tisti ljudje, ki se štejejo bolj za omikane, ker znajo malo s peresam delati, taki ki cerkev še dopoldne o nedeljah malokrat znotraj vidijo, in če tudi pridejo, se tako vedejo, da bi bilo boljše če bi vanjo ne prišli. Toda hvala Bogu! da v naši fari ni dosti tacih zanikernežev, marveč se tudi gospōda lepo Božje službe udeležuje. —

Kar bo pa letašnje Šmarnice še bolj prijetne delalo, je to, da se bodo ljudem brale nove bukve, z imenam: Šmarnice neomadežane Marije Device. Koj ko so bile v 7. listu „Zg. Dan.“ priporočene, so jih naš prečastiti za zveličanje svojih ovčic skerbni pastir več zvezkov kupili, in bodo z njimi marsikoga razveselili. Nadjati bi se bilo, da bi tudi marsikterim zasleplencam oči odperle, in jih k pokori nagnile, ko bi hotli pridno k Šmarnicam hoditi, ker posebno „cvetlice iz verta večnosti“ so močno presunljivje in k pokori budivne, da morajo človeka, ako jih s premislikam bere ali posluša, na pravo pot zavrniti. Zato za terdno upamo, da bodo te bukvice slovenskim ovčicam služile k velikimu dušnimu pridu, pa tudi v prijetin kratki čas. Z Bogam!

F. S — r.

Šmarnice, šmarnice! Že spet se bliža čas prelepih „šmarnic“ — té blagronosne pobožnosti do nebeške Kraljice, in mika me, še enkrat o njih spregovoriti. Storim to še začasa, de ko bi komu kaj mojiga nasveta bilo po volji, in še začasa vravná za porabo v Marijnim mesci, kar in kakor mu bolj ustreže.

Živo sim prepričan, da „šmarnice“, Slovincam toliko priljubljene, se dajo lahko vpeljati še vse obilniši — v veliko več krajih — kakor so bile dozdaj; in svest sim si, da bi jih ljudje še raji in obilneje obiskovali, ter se jih vdeleževali še z večim dušnim pridam, ako bi se — saj na deželi — ob takim času dneva, in tako ob kratkim, da bi utegnili tudi kmečki ljudje k njim hoditi. Saj oni nič manj ne hrepené po šmarnicah, kakor mestnjani, in tudi kmečki ljudje niso nič manj memo vsacih družih vredni in potrebni té preblažene dušne paše.

De se pa tudi njim polajša vdeležba cerkvenih „šmarnic“, naj se na deželi obhajajo že zjutraj zgodaj, prejden ljudje gredo k delu, in da dela zavolj „šmarnic“ ne mudé veliko, naj se jim obhajajo le ob kratkim.*) Kmečki ljudje ob delavnikih nimajo časa se dolgo v cerkvi muditi, in naj manj pomladi, ko imajo največ dela. Vender pa z eno uro pri „šmarnicah“ ni toliko zamujeniga, da bi se potem z veči pridnostjo ne dalo obilno nadomestiti. De ga pa zvesti obiskovavci „šmarnic“ zares in obilo obilo nadomesté, tega hočem prepričati vsaciga bravca, da le še pred razodenem svoje mnenje, kako se „šmarnice“ po vaséh dajo opravljati tako ob kratkim in mikavno, da jih bodo radi obiskovali tudi kmečki ljudje, naj imajo sicer še toliko dela.

Vsak bravec vidi, da jest se potegam le za vpeljavo „šmarnic“ tudi na deželi, — saj kjer je mogoče; kajti ne dvomim, da po mestih so že povsod vpeljane in tako vrvnane, kakor je po razsodbi njih skerbnih vodnikov za mestne okolišine naj bolj primérno. Omenim o teh le toliko, da ker se po mestih, ktere imajo skozi celo leto vsak popoldan svoje litanije z žegnam, „šmarnice“ obhajajo naj loži in tudi navadno še le popoldne — koj po tem žegni, da ta mestna navada se ne more posnenati tudi na deželi, ker kmečki ljudje ne morejo že sred popoldneva svojiga dela popušati; zvečer pa, še le po končanem deli hoditi k „šmarnicam“, so pretrudni; tudi ni brez nepravil, se v cerkev shajati in razhajati še le v mraku in ponoči. Za „šmarnice“ na deželi tedaj ob delavnikih je naj pripravniši čas zjutraj že tako zgodaj, da se jih ljudje zamorejo vdeleževati še pred kosilam, in da z obéma — „šmarnicami“ in kosilam (zajutrekam) — ne zamudé dosti časa za delo. Jest bi svetoval, da „šmarnice“ na deželi naj bi se začenjale že zjutraj ob peti uri s sveto mašo z žegnam; prelepe šmarnične pesmi, ki so močno vabilo k šmarnicam, naj se prepevajo (med drugimi) že med mašo, da petje po maši ne zaderžuje ljudi delj časa, kakor ga uterpijo. Po maši pa naj se jim bere prelepo šmarnično berilo, ki je jedro vse šmarnične pobožnosti in posebno v letšnjih „šmarnicah“ (III. letnik) neizrečeno zanimive, ne le po pripovedovanih ginljivih izgledih, temuč še največ po vsakdanji resni in pretresni „cvetlici iz verta večnosti.“ Berilo se sklepa s kratko šmarnično molitvico in priporočilam kakšne znane cvetlice za premišljevanje domá, ki naj jih s svojimi pomembnimi lastnostmi spominja na nauke in zglede, slišane v berili, in jih tako opominja k njih spolnovanju in posnevanju. Opomniti pa tu še moram, da bi se še veliko bolj podalo, branje šmarničnega berila z vsini molitvami in premišljevanji opraviti pred mašo, ker bi ljudje, tako že pred ginjeni in vneti po slišanih resnicah in izgledih, potem že med mašo toliko bolj priserčno in goreče molili ali pa peli, in se po maši, kakor je sicer navada, koj razšli vsak na svoj dom. Ta red je gotovo naj ravnej in v vsakim drugim oziru naj bolji; ima le to neugodnost, ker obiskovavci nikoli ne dojdejo vsi o pravih času v cerkev, da tisti, ki prihajajo še le po začetim branji, s tem vedno motijo bravca in poslušavce, pa tudi sami za-se vselej že kaj lepiga berila zamudé in poznejiga le teži ali še celo ne razumejo — zavolje zveze poprejšnjiga s poznejim. Želeti in dobro priporočiti bi pa vender le bilo, da bi se obisko-

vavci cerkvenih „šmarnic“ privadili, vselej že nekoliko minut pred njih začetakom biti v cerkvi, da bi se tako vse šmarnično opravilo zamoglo po tem naj naravnejim in vspesnejim redi vselej z berilam začeti in z mašo dokončati.

(Konec nasled.)

V Brašlovičah je 10. t. m. umrl ondodni dekan, vis. čast. gosp. Mih. Stojan, mož v vsakem oziru po volji Božji, slovensk pisavec in izversten domoljub, sosenben prijatelj ranjeiga škofa Slomškega. Upamo, da bo kdo kaj več naznanil. Bog mu daj večni mir in pokoj!

Razgled po kersanskem svetu.

Iz Pariza se piše v „Armonio“, da so Francija, Anglija in Avstrija poslale v Petrograd caru svoje opomine zastran Poljskega, in da opomin prvih dvéh je v prijazni obliki, da je pa v njima neko jasno svarilo za Rusijo; avstrijski pa, da je bolj pohleven od unih dvéh, in da ne obsega bolj ali manj jasnega posvarila za Rusijo. Car pa je vedil, kaj vlade hočejo od njega, torej je hitel sam od sebe to storiti, da bi se ne vidilo, da ga je strah k temu nagnil, in zamogel bo vladam reči, da je že sam to storil, kar vlade želé. Pomilostenje je namreč razglasil vsim upornikom, kteri bo v treh tednih orožje odložil. Pri tem se pa vender Rusija in Prusija močno oborožujete; torej se vpraša: kaj bo iz te diplomacije in oroženja? Francoski dopisnik vganuje, da vojska bi utegnila biti med Rusijo in Prusijo od ene strani zoper Francijo od druge. — Avstrija bi ostala nobenostranska. — „Stimmen a. I.“ pravijo: „Kaj naj Poljaki pričakujejo od tega posredvanja, je jasno izrečeno. Tirja se od Rusije, kar brez tega misli storiti, namreč mir in red na Poljskem zopet napraviti, pa po rusovski poti, z ognjem in mečem. Rusija pa bo še več storila. Blagovolila bode, z mertvaškim pertom pomilostenja poslednje tripanje Polonije pokriti.“ —

V Rimu so sv. Oče veliki petek osebno opravljali imenitne in mile obrede Jezusovega terpljenja, kakor se v „Armonio“ piše, in neštevilna množica ljudstva (pravijo 60—70.000 je bila pričujoča. Tudi kraljeva napolitanska deržina je bila pri opravlilih, in šla je križ počastit. Enako so bili sv. Oče na večer pri cerkvenih molitvah. Veliko saboto so pričujočevali pri sv. maši in večernicah v Sistini (kapeli). Proti večeru so v Vatikanu zaslišali 600—700 tujcev, ter so imeli za vsako osebo ali deržino primernih in serčnih beséd z lastno zanesljivostjo in spretnostjo. Vse obhodivši so se vernili na sedež in množico nagovorili nekako s temi-le besedami:

„Moji ljubi otroci, prav zadovoljin sim, da se med vami znajdem, ki ste prisli tako od deleč to mesto obiskat. Vi ste moja krona, moja podpora, vi ste moje naj bolj živo tolažilo. Kaj čem reči v tem trenutku, da bi dobro delo vaši duši? ... Zdi se mi pa da beseda sv. Pavla: „Tempus breve est, čas je kratek,“ je dobro ravnilo, kterege se utegnate spominjati. Čas je kratek, ali svet, ki te besede ponavlja, pristavlja: veselimo se torej. venčajmo se s cveticami, pijmo, jejmo, zročimo se veselju. . . Ljubi moji, sv. Pavel ni tega izpeljeval iz unih besed. Rekel je pa: — Dobro obračajmo čas, delajmo pokoro, mislimo na veliko delo svojega življenja. . . — Ne mislite pa vender, da grajam s časnimi dobrotami opraviti imeti; deržinski očetje imajo pač dolžnost na nje misliti v tisti meri, kakor Bog hoče; ali zveličanje, ljubi moji otroci, večno zveličanje, — za to je treba skerbeti. Bog nam ni dolgega življenja zagotovil. Ravnokar ko sim med vami hodil, sim dobro slišal zdihljejev, in čutil sim, da so moja roka solze močile; bile so matere, ki so zgubile sinove; hčere, ki niso imele več očeta, zapušene žene. . . Vidite tedaj, da nismo s tega sveta, vse nas zavrača na to, kako kratko je vender življenje. Storili ste pot, da ste sem prisli. pomislite tedaj malo na tisto drugo veliko popotvanje, ki

*) Kolikor vemo, se vse to pogosto tudi tako godi.

vas v večnost popelje; ondi se bomo zopet vidili. Danes je pač pripraven dan za to misel, božji Zveličar Jezus Kristus je od smerti vstal, in nas čaka v nebesih. — Zdaj pa bom vas blagoslovil in vam podelil odpustike za smertno uro — za vas in za vso vašo žlahto do tretjega kolena.“ Potem so množico blagoslovili.

Velikonočni dan. Ravno sim se vernil od sv. Petra; nate nektare v naglici zmetane besede, da bote imeli majhn zapopadek o tem stermeja vrednem dnevu. Znati je, da mu je bilo tudi nebo milo, ker včeraj je bilo oblačno in deževno, dansi se je prikazalo prelepo solnce, kakor je sploh v Rimu v malem travnu. Vélika pontifikalna maša se je imela še le ob devetih pričeti, ali že ob petih zjutraj so bili kori polni, zakaj vsi so vedili, česa bi jim bilo pozneje pričakovati. Množica je rastle in rastle nezmerno, in silna bazilika, zlasti proti prezbitariju, je bila vsa tesno množic napolnjena.... Kardinali, škofje, prelati in penitencijarii v sv. cerkvenih opravah, so stali in čakali papeža, ki so prišli z Vatikana malo po devetih. Oblečejo se v svete cerkvene oprave, vzamejo trojnat krono (tiaro) in se vsedejo na tron, in nesó jih med pretresavno glasbo v presbitarijo. Ondi s trona stopijo, molijo in se podajo na sedež, kjer poklone sprejmejo, začno tretjo duhovno uro (terco), in ko se izpoje, vzamejo pontifikalno napravo in mašujejo... Diakon je bil kardinal Antonelli... Po sv. maši se je ves silno veliki prostor pred stoljnico sv. Petra gosto gosto z ljudstvom napolnil. Prikaže se križ, potem prelati, škofi, kardinali, poslednji papež na tronu na vélikem prostoru nad stoljnico. Izmed vse nezmerne množice zdolej po prostoru se noben glas več ne sliši, tudi vojaške veleve vtihnejo... Oči in misli vse silne množice so bile vse obrnjene v papeža. Sv. Oče s svojim prelepim glasom, lahko zinjenim o pogledu, tudi njim nenavadnim tolike množice pojejo molitve, ki so pred blagoslovom, ter kličejo nad svoje vernike ime Boga, presv. Marije Device in častitljivih aposteljnov Petra in Pavla, in jim prosijo časa za rodovitno pokoro, skesanega serca in odpušanja grehov. Potem vzdigne roke proti nebesom z veličanstvom, ki jim ga njih pobožnost navdaja, in kličejo na to ljudstvo blagoslov Boga Očeta, Sina in sv. Duha. Zdaj začnejo topovi pokati, in ljudstvo po vsem prostoru vzdigne klic zahvale, česjenja in ljubezni do svojega papeža... Kdor je bil pri sv. Očetu, je vidil, da so jim solze oči zalivale, ki so se cedile po veličanskem njih obličji; ali kratko in malo niso bili sami, ki so solze točili.

Lešniki, jabelka in lesnika.

Rusovski poglavar v Grodni je naznanil menda vladi, da 4000 rusovskih kmetov hoče razkolništvo zapustiti in se v naročje rimsko-katoliške Cerkve poverniti. — Že dvé loterii ste bile v Rimu v prid sv. Očeta, in obé ste na milijone dale. V Florencii pa loterija v pomoč za oropanje Rima pri vsem napenjanji še tretjiga dela srečk od znesk 90.000 lir ni mogla oddati. — Nesramni dvoboji se množijo, kjer vera peša. V Palermi, piše časnik „France“, je bil velikansk dvoboj; dvanajst ferlinecov garibaldovcov se je kofeljalo z dvanajsterimi kraljevimi petelini, in bilo je mertvih in ranjenih na obeh stranéh. — V Rimu je umerl kardinal Barberini. — Varšavski vikši škof Felinski se je odpovedal časti deržavniga svétnika, in car je odpoved sprejel. — Sultan Abdul-Aziz, ki je popotval v Egipt, je v Aleksandrii glavarjem ondotnih raznih vér podelil réd Medjdidié in rekel, da noče delati razločka med verami. — Rusovski car je Poljakom pomilostenje razglasil in jim obljubil samosvojnost v upravi (autonomia administrativa localis), ki se ima razplesti po potrebah in časih poljske dežele. Poljsko rovarstvo zaničuje ta razglas in pravi, da

ne jenja, dokler ne bo Polonija svobodna. — Neki dunajsk list méni, ko bi bil Rus tudi le buddiste (neke nejeverce na Jutru) tako goropadno k svoji veri silil, in ne katoličanov, bi bila vender ne manj pravica žaljena. Mi pa menimo, ko bi bil Rus z buddisti tako delal, kakor je z ubogimi Poljaki: že davno bi bile vse časniške koze meketale in vse frajmavbarske mačke miavkale. — Viktor Emanvel, kakor pišejo, misli rovarsko pot zapustiti in na pravo stezo zakerniti. Ves je mende pobit, posebno zato, ker je sv. Očetu toliko žalosti in britkosti storil. „Zmiraj sim bil dober katoličan,“ je rekel skorej s solzami v očeh, „mir za svojo dušo hočem zopet dobiti, če tudi vse zgubim.“ Tožil je čez malopridne svetovavce in poklical je zopet na dvor nekdanjega in tajnika viteza Bensata, konservativnega in Cerkvi vdanega moža, ki ga je bil Kavur za vélikega poročnika v Tunis poslal. V kratkem se ima Bensa v zaupljivem poslanstvu v Rim podati, in bo sv. Očetu kraljevo skesanost razodel. Ves omečen se zdí kralj osebam, ki so krog njega; sodijo pa, da otožne pisma njegove hčere, s princem Napoleonom omožene, so k temu spreobrnjenju veliko pripomogle. Ako je to res, je sicer pozno spreobrnjenje po tolikih grozovitnih gnjusobah, ropih, skrunjenji Božjih hiš, prelivanji nedolžne kervi; vender le boljši pozno, kakor nobenkrat ne. — Ni davno, kar je bil kralj v smertni nevarnosti; ko se je na pristavo peljal, so se konji splasili in so se zagnali z vozom v neko derečo vodo. Z voza v vodo skočivši se je rešil.

Drobtina.

Ego vero censeo.... Zaljubnost in samomor sta si brat in sestra. To se vidi v teorii in djanji. Zaljubljeni pesniki in „romanschreiberji“ posebno radi kvasijo od tacih, ki so se iz zaljubljenosti sami sebe končali, — in ravno to se pa tudi pri tacih osebah v djanji res pogosto zgodi. Zaljubljenih reči pesniki in pisavci utegnejo prav lahko biti vzrok samomorov, in torej vzrok človeku, da je pogubljen. Slovenski mladenci, vi ne veste, kaj delate, ko take reči ali pišete, ali berete. Ne igrajte se s peklom! Od onodod ni več pota nazaj, naj se že vi sami vanj pogreznete, ali pa druge vanj pahnete. Verjemi, da to ljubezen do tebe govori, predraga slovenska kri! „Kratka je zmeta, — — — dolgo je kesanje — — —.“

Že so skorej donatisnjene nove bukvice (IV. zvezek) šmarničnih in družih pesem in morebiti se bodo že proti koncu tega mesca dobivale. Naj bode priporočen pa tudi III. zvezek, ki je bil ne davno kar v novo natisnjen. —

Duhovske spremembe.

V ljubljanski škofii. Naslednji čč. gg. so predstavljeni: Ant. Jaklič iz Zatičine za beneficiata v Idrijo; Jan. Romé z Kerke v Zatičino; Jan. Germ iz Prema v Čermošnjice; Fr. Grivic iz Čermošnjic v Prečno; Fr. Pleško iz Prečne v Semič; Jan. Debelak iz Semiča na Kerko; Ant. Rozman iz Merne peči v Bloke namesto g. Mart. Korošic-a, ki se podá v pokoj; Pet. Rešek iz Šentjanža v Merno peč; Fr. Gorišek iz Selc v Košano; Valentin Skul iz Košane v Selce; Ant. Brodnik na Jesenice; Štefan Peterlin iz Mozolja v Šentjanž; Lorenc Mazek z Vác v Mozelj. Umerl je 17. t. m. vis. čast. g. Karol Leben, fajm. v Šmartnem pri Kranji. R. I. P.!

V terzaški škofii. Izvoljena sta fajmoštra: Gosp. Blaž Cvölber v Gologorici, in gosp. Matej Jugo v Materadi. Umerl je čast. gosp. Janez Skočir, fajmošter v Čubedu. Naj v miru počiva!